

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Leszek Wojgienica

Protokolant: st. sekr. sąd. Marzena Wach

przy udziale oskarżycielki prywatnej J. W.

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2019 roku sprawy D. T., syna S. i A., urodzonego (...) w O., oskarżonego z art. 216 § 1 kk i in., z oskarżenia prywatnego J. W., na skutek wniesionych na niekorzyść oskarżonego apelacji pełnomocników oskarżycielki prywatnej z urzędu i z wyboru od wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 8 kwietnia 2019 roku, w sprawie (...)

I. Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. Kosztami procesu za postępowanie odwoławcze, w tym opłatą w kwocie 60 (sześćdziesięciu) złotych obciąża oskarżycielkę prywatną J. W..

VII Ka 587/19

UZASADNIENIE

Oskarżycielka prywatna J. W. oskarżyła D. T. o to, że:

I. w dniu 30 maja 2018 r. w Sądzie Rejonowym w O., w (...) w sali rozpraw nr (...) około godziny 12:00 naruszył nietykalność cielesną J. W. i zagroził jej życiu, w ten sposób, że opuszczając salę rozpraw celowo z zamiarem wymierzenia krzywdy uderzył J. W. drzwiami w głowę, czym naraził pokrzywdzoną na uszczerbek na zdrowiu fizycznym oraz wzbudził w niej silny lęk i strach o swoje zdrowie i życie, a nadto podczas rozprawy pomawiał i zniesławiał J. W., narażając ją na utratę zaufania publicznego potrzebnego dla wykonywania przez nią funkcji społecznej pełnionej w organizacji do spraw przeciw dyskryminacji dzieci oraz utratę zaufania sędziego obecnego podczas rozprawy jak również poniżył pokrzywdzoną w obecności strony postępowania M. T., a nadto znieważył J. W. słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i wulgarne, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 kk i art. 217 § 1 kk i art. 212 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

II. w dniu 25 października 2017 r. w Sądzie Rejonowym w O. w (...) około godziny 10:00 podczas rozprawy pomawiał J. W. i zniesławiał w taki sposób, iż zeznał, że jest ona osobą niewiarygodną i nie godną zaufania, która ukrywa się przed wymiarem sprawiedliwości z powodu ścigania listem gończym przez prokuratora i wniósł o oddalenie wniosku o przesłuchanie pokrzywdzonej w charakterze świadka, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 kk i art. 212 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

III. w dniu 25 października 2017 r. zniesławiał i poniżał J. W. niszcząc jej wizerunek społeczny, w ten sposób, że zeznał w Komendzie Wojewódzkiej Policji w O. przy ul. (...) nieprawdę, że jest ona osobą chorą psychicznie oraz że posiada wiedzę o tym, iż prokurator wydał zarządzenie o skierowaniu pokrzywdzonej na przymusowe badania psychiatryczne, w związku z czym ukrywa się ona przed wymiarem sprawiedliwości i przed lekarzem specjalistą, czym wyrządził J.

W. szkodę osobistą, podrywając jej autorytet w instytucjach państwowych, tj. o przestępstwo z art. 216 § 1 kk i art. 212 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w O. z dnia 08 kwietnia 2019 roku, w sprawie(...) oskarżony D. T. został uniewinniony od wszystkich zarzucanych mu czynów; kosztami procesu została obciążona oskarżycielka prywatna J. W.; zasądono opłatę na rzecz pełnomocnika oskarżycielki prywatnej z urzędu.

Apelacje od tego wyroku wnieśli pełnomocnicy oskarżycielki prywatnej J. W., wyznaczony z urzędu i ustanowiony na etapie postępowania między instancyjnego.

Pełnomocnik z urzędu, adwokat A. P. , zaskarżyła wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 1, 2 i 3 kpk zarzucając

I. obrazę przepisów prawa materialnego, tj.

a/ art. 212 kk polegającą na jego niezastosowaniu oraz na wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, że zachowanie oskarżonego nie wypełniło znamion przestępstwa zniesławienia a stanowiło jedynie prezentację subiektywnego osądu na potrzeby postępowania karnego, podczas gdy zachowanie oskarżonego wykroczyło poza ramy konieczności, a wypowiedzane przez niego słowa przybrały rażąco nieodpowiednią formę naruszając dobre imię oskarżycielki prywatnej, poniżając ją w opinii publicznej oraz narażając ją na utratę zaufania potrzebnego dla wykonywanego przez nią zawodu, przy czym zachowanie oskarżonego było wyrazem nieskrywanej wrogości oskarżonego wobec oskarżycielki prywatnej;

b/ art. 7, art. 10 oraz art. 87 Konstytucji, poprzez oparcie rozstrzygnięcia dotyczącego uznania legalności zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 212 kk na nieistniejącym „kontratypie pozaustawowym” w postaci dozwolonej krytyki, a w konsekwencji poprzez orzekanie bez wyraźnej podstawy prawnej oraz wkroczenie w obszar konstytucyjnie zastrzeżony dla władzy ustawodawczej;

II. obrazę przepisów postępowania mającej wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenie art. 7 kpk poprzez dokonanie nie tylko swobodnej ale i dowolnej oceny przeprowadzonych dowodów, poprzez nieadekwatną ocenę zeznań oskarżycielki prywatnej J. W. oraz świadka M. T. w stosunku do wyjaśnień oskarżonego D. T., polegającą na odmiennej ocenie ich wiarygodności pomimo zaistnienia tych samych okoliczności w postaci skonfliktowania ww. osób, w oparciu o które Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom oskarżycielki oraz świadka przy jednoczesnym przyznaniu waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego.

III. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, polegający na:

a/ uznaniu, że oskarżycielka prywatna J. W. oraz świadek M. T. zniekształcają w swojej pamięci rzeczywisty przebieg zdarzenia zarówno co do uderzenia w głowę oskarżycielki prywatnej przez oskarżonego, jak i w odniesieniu do słów wypowiedzianych przez oskarżonego wobec oskarżycielki;

b/ uznaniu, że zarzucany oskarżonemu czyn z art. 217 kk polegający na silnym i gwałtownym pchnięciu drzwi w kierunku oskarżycielki prywatnej J. W. mimo, iż był nacechowany agresją, nie mógł spowodować naruszenia nietykalności cielesnej, a w konsekwencji nie zawiera on znamion tego przestępstwa, podczas gdy oskarżony działał z bezpośrednim zamiarem naruszenia nietykalności cielesnej na co wskazuje agresywne zachowanie oskarżonego, oczywiste skonfliktowanie z oskarżycielką prywatną oraz świadomość oskarżonego o tym, że oskarżycielka znajduje się za drzwiami sali rozpraw;

Podnosząc powyższe zarzuty autorka tej apelacji na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 437 § 2 kpk w zw. z art. 454 kpk sformułowała wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Drugi z pełnomocników oskarżycielki prywatnej również zaskarżył wyrok w zakresie pkt I i III na niekorzyść oskarżonego, na podstawie art. 427 § 1 kpk w zw. z art. 438 pkt 2 i 3 kpk zarzucając:

I. mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania, to jest:

1/ art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez dowolną, sprzeczną z zebrany materiał dowodowy, pobieżną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, naruszającą zasady logiki oraz doświadczenia życiowego, poprzez wybiórcze, pobieżne i nielogiczne potraktowanie zeznań świadka - E. K. (1);

2/ art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez jednostronną ocenę zeznań oskarżonego - D. T., naruszającą zasady logiki oraz doświadczenia życiowego, poprzez przyjęcie, że w wyniku konfliktu między oskarżonym a oskarżycielką wyjaśnienia oskarżonego są wiarygodne, a zeznania oskarżycielki wiarygodne nie są;

3/ art. 167 k.p.k. w związku z art. 193 k.p.k. polegający na nieprzeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego na okoliczność wymagającą wiadomości specjalnych, a mającej kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, tj. dopuszczenie dowodu z opinii sądowno-psychiatrycznej D. T. na okoliczność rozumienia w czasie popełnienia zarzucanego mu czynu jego znaczenia i możliwości pokierowania swoim zachowaniem oraz na okoliczność aktualnego stanu zdrowia oskarżonego, które to naruszenie w sposób oczywisty wpływa na treść wyroku, który został oparty na niepełnym materiale dowodowym;

4/ art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez pominięcie i nieuwzględnienie okoliczności przemawiających za przypisaniem oskarżonemu odpowiedzialności karnej oraz uwzględnieniu jedynie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego;

II. błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez naruszenie art. 7 k.p.k. - przekroczenie reguł swobodnej oceny dowodów i uznanie, że monitoring sprzed sali rozpraw może stanowić dowód na to, co stało się w środku Sali sądowej, podczas gdy kamera monitoringu znajdująca się przed salą nr (...) nie obejmowała swoim zasięgiem tego, co działo się wewnątrz Sali;

Podnosząc powyższe zarzuty w oparciu o przepis art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., skarżący złożył wniosek o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Obydwie apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Apelacja pierwszego z pełnomocników wyraźnie oddzieliła zarzut obrazę prawa materialnego, który powiązany został tylko w czynami zarzucanymi oskarżonemu w pkt I – w części, II i III aktu oskarżenia, od zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, ukierunkowanego wyłącznie na ustalenia dotyczące pierwszego z zarzucanych czynów w zakresie kwalifikacji z art. 217 § 1 kk i z art. 216 § 1 kk. W konsekwencji autorka tej apelacji nie uchybiła zasadzie nielączenia zarzutu obrazę prawa materialnego z zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych, nie kwestionując ustaleń sądu, poza tymi odnoszącymi się do rzeczywistości mającej znamionować naruszenie nietykalności cielesnej i znieważenie pokrzywdzonej. Uwaga powyższa jest istotna, albowiem stawiany w tej apelacji zarzut obrazę prawa materialnego, podważający możliwość powołania jako podstawy prawnej uniewinnienia kontratypu pozaustawowego, wynikający z zaakceptowania ustaleń faktycznych, których nie kontestował też oskarżony, nie pozostaje w koincydencji z zarzutami apelacji drugiego z pełnomocników.

Dla potrzeb konkretnej analizy wypada też przypomnieć, że „osoba działająca w sytuacji kontratypowej realizuje znamiona typu czynu zabronionego pod groźbą kary”. Dlatego też „pytanie odnoszące się do wystąpienia lub braku okoliczności kontratypowej ma sens dopiero po ustaleniu zrealizowania przez badany czyn naruszenia nakazu lub zakazu wynikającego z normy sankcjonowanej. Ustalenie bezprawności czynu, jako elementu struktury przestępstwa

wymaga najpierw zadania pytania, czy czyn narusza normę sankcjonowaną. Jeżeli odpowiedź jest przecząca, to zamyka się dalsza droga dla ustalenia przestępności czynu i przesądzony jest też brak bezprawności. Jeżeli odpowiedź na pierwsze pytanie jest pozytywna, tzn. czyn narusza zakaz lub nakaz wynikający z normy sankcjonowanej, to jeszcze bezprawność tego czynu nie jest przesądzona. W tym punkcie aktualizuje się bowiem pytanie dotyczące kontratypów. Ich niestwierdzenie przesądza ustalenie bezprawności. Wystąpienie kontratypu przesądza, że czyn naruszający normę sankcjonowaną nie może być uznany za bezprawny”. (Andrzej Zoll; W sprawie kontratypów - Odpowiedź Panu Prof. dr hab. Tomaszowi Kaczmarkowi).

Odnosząc się do zarzutów apelacji pierwszego z pełnomocników oskarżycielki prywatnej, ustanowionego z urzędu na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji, należy odrzucić zdecydowanie argumentację poświęconą ustaleniom dotyczącym pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów w zakresie przyjętej kwalifikacji prawnej z art. 216 § 1 kk i art. 217 § 1 kk. Również wywody drugiego ze środków odwoławczych, poświęcone temu zakresowi oskarżenia należy ocenić jako bezzasadne w stopniu oczywistym. Dla wykazania oczywistości bezzasadności tych zarzutów sąd odwoławczy powtórzył w trakcie rozprawy odwoławczej dowód z odtworzenia nagrania, na którym zarejestrowano moment wyjścia oskarżonego, jego żony i oskarżycielki prywatnej z sali rozpraw (...) Sądu Rejonowego w O. w dniu 30 maja 2018 roku. Analiza zapisu nagrania prowadzi do wniosku, że sąd a quo wyjątkowo łagodnie ocenił przyczynę sprzeczności zeznań byłej żony oskarżonego i oskarżycielki prywatnej z zarejestrowanym zapisem filmowym, albowiem z nagrania nie sposób wywodzić jakiegokolwiek próby zamierzonego naruszenia nietykalności cielesnej pokrzywdzonej, to jest uderzenia jej drzwiami w głowę. Różnice istniejące między tymi dowodami były tak duże, że nijak nie da się wytłumaczyć dlaczego oskarżycielka prywatna i była żona oskarżonego złożyły zeznania obciążające oskarżonego. Ich zeznania nie pozostają w jakiegokolwiek koincydencji z zapisem obrazu z monitoringu sądowego. Dodać trzeba, że w kontekście spektakularnego podważenia zarzutu naruszenia nietykalności cielesnej oskarżycielki prywatnej próba wykazania, że oskarżony miał też wyszeptać słowo wulgarne pod jej adresem, z góry skazana była na niepowodzenie. Nie dałoby się bowiem wyjaśnić „podzielenia” oceny wiarygodności ww. świadków co do faktów zbieżnych czasowo. Obraz zarejestrowany kamerą nie potwierdza by oskarżony używał ust jako środka komunikacji w czasie, kiedy opuszczał salę rozpraw. Analiza dowodów wynikająca z uzasadnienia zaskarżonego wyroku w tej części mieści się zatem w granicach wytyczonych przepisem art. 7 kpk i nie było równocześnie podstaw do kwestionowania kompletności dowodów będących jej podstawą. W przypadku tego zakresu oskarżenia analiza dowodów winna mieć powiązanie z obrazem z kamery rejestrującej wyjście oskarżonego z sali rozpraw, przeczącym wersji lansowanej przez świadków oskarżenia. Zeznania E. K. (2) nie podważają ustaleń sądu a quo i bez wątpienia, czego dowodzą oględziny płyty, na której zarejestrowano wyjście oskarżonego, jego byłej żony i oskarżycielki prywatnej z sali rozpraw, nie stanowią źródła nowej wiedzy, istotnej z punktu widzenia rezultatu zamierzonego przez autora drugiej apelacji. Wszelkie rozważania tego skarżącego odnoszące się do ustaleń dotyczących pierwszego z zarzucanych oskarżonemu czynów zdają się być wynikiem nieznanomości nagrania, które w wystarczającym stopniu przedstawia okoliczności wyjścia poszczególnych osób z sali rozpraw. Wszak według relacji pokrzywdzonej do naruszenia jej nietykalności cielesnej miało dojść „w drzwiach” z wykorzystaniem tychże drzwi jako narzędzia. Po co zatem sięgać po obraz z wnętrza sali rozpraw i próbować go odtwarzać zeznaniami protokolanta, czy też sędziego prowadzącego postępowanie? Jest to dowód niemający znaczenia dla oceny zasadności zarzutu pierwszego aktu oskarżenia. Niezrozumiały jest zarzut pełnomocnika ustanowionego przez oskarżycielkę prywatną, poszukujący obrazy przepisów postępowania w nieprzeprowadzeniu badań psychiatrycznych oskarżonego. W trakcie procesu nie ujawniły się bowiem okoliczności obligujące do przeprowadzenia takiego dowodu, również w kontekście intencji wynikających z uzasadnienia apelacji.

Analizę obydwu apelacji, w zakresie, w jakim ich autorzy kwestionowali rozstrzygnięcie sądu a quo co do pozostałych dwóch zarzucanych oskarżonemu czynów oraz pierwszego, w zakresie w jakim oskarżony miał pomóc oskarżycielkę w trakcie rozprawy, poprzedzić wypadła kilkoma uwagami teoretycznymi, co ma znaczenie w szczególności na przedpolu rozważania argumentacji apelacji pierwszego z pełnomocników. Jej autorka zakwestionowała bowiem możliwość przywołania jako podstawy prawnej uniewinnienia oskarżonego kontratyp pozaustawowy. Tymczasem, jakkolwiek należy zgodzić się ze skarżącą, że istnienie takiego kontratypu jest w literaturze kwestionowane, Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach na taki właśnie kontratyp się powoływał uznając, że „odpowiedzialność karna nie

wchodzi w rachubę, gdy wypowiedzi negatywnie obrazujące właściwości lub postępowanie innych osób formułowane są w obronie własnych praw w pismach procesowych, doniesieniach o popełnionych przestępstwach” (wyrok SN z dnia 18.12.2000 roku, IV KKN 331/00; LEX 51135) byleby tylko służyło to rzeczywistemu celowi i nie zmierzało wyłącznie do poniżenia osoby (wyrok SN z dnia 15.09.1970 roku w sprawie VKRN 311/70; LEX 21332). W konkretnym przypadku rozważenie przedmiotowej kwestii ma jednakże istotne znaczenie li tylko w przypadku drugiego i pierwszego z czynów zarzucanych oskarżonemu - w zakresie kwalifikacji prawnej z art. 212 § 1 kk, do których miało dojść na sali sądowej, podczas rozpraw, na których obecne były J. W. i była żona oskarżonego, a więc publicznie, co wyklucza możliwość powołania się na kontratyp ustawowy z art. 213 § 1 kk. W przepisie tym ustawodawca przewidział wyłączenie odpowiedzialności karnej w sytuacji, kiedy zarzut uczyniony niepublicznie jest prawdziwy. Jeżeli zatem zarzuty stawiane niepublicznie są prawdziwe, to można stawiać wszystkie zarzuty. Przy czym prawdziwość zarzutu należy oceniać przez pryzmat jego zgodności z rzeczywistością, a nie przekonania sprawcy o jego prawdziwości. Jest równocześnie oczywistym, że wszelkie rozważania dotyczące przedmiotowej kwestii muszą przyjmować za punkt odniesienia zasadę, że zarzuty odnoszą się do faktów, a więc nie są opinią. W przypadku dwóch omawianych sytuacji istotą zniesławienia miały być wypowiedzi sprowadzające się do zakwestionowania możliwości przesłuchania oskarżycielki prywatnej w charakterze świadka wobec jej niewiarygodności, niemożności obdarzenia jej zaufaniem (opinia, a nie fakt) co miałyby wynikać z faktu poszukiwania pokrzywdzonej przez prokuratora i ścigania listem gończym. Zauważyć bowiem należy, jakkolwiek czynność zatrzymania została zakwestionowana przez sąd z punktu widzenia jej zasadności, że fakt taki – to jest poszukiwanie pokrzywdzonej oraz jej zatrzymanie – miał miejsce. Uzyskanie przez pokrzywdzoną satysfakcjonującego ją rozstrzygnięcia w postępowaniu zażaleniowym dotyczącym zasadności i legalności zatrzymania samo w sobie nie niweczy faktu, do którego z kolei odwołał się oskarżony. Skoro natomiast użycie przez oskarżonego takich argumentów w odparciu wniosku o przesłuchanie oskarżycielki prywatnej w charakterze świadka miał miejsce w toczącym się postępowaniu, którego był uczestnikiem, w obecności sądu oraz byłej żony, to należy uznać, że działał w obronie swojego interesu procesowego. Zastosowanie kontratypu „postąpienia w granicach uprawnień i obowiązków” będzie wynikało z bezpośredniego zastosowania przepisu art. 54 Konstytucji RP, ale również art. 10 ust. 2 EKPCzW. Zgodnie z art. 91 ust. 1 Konstytucji RP ratyfikowanie przez Rzeczpospolitą Polską Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności inkorporowało ją do wewnętrznego porządku prawnego, a więc jej zapisy, a w szczególności art. 10 winny stanowić jeden z zasadniczych punktów poszukiwania kontratypu pozaustawowego.

Za kontratypowe w rozumieniu przepisu art. 213 § 1 kk przyjąć należy natomiast zachowanie oskarżonego opisane w trzecim z zarzucanych mu czynów, a to z uwagi na zaistnienie faktu, który doprowadził do wydania opinii psychiatrycznej, będącej podstawą do nieprawomocnego co prawda, ale jednak, wydania orzeczenia umarzającego postępowanie w sprawie zarejestrowanej aktualnie pod sygnaturą (...) Sądu Okręgowego w O. (dowód przeprowadzony w trakcie rozprawy odwoławczej k. 247).

Reasumując, argumenty obydwu środków odwoławczych w zakresie czynów kwalifikowanych jako zniesławienie i znieważenie również nie zyskały akceptacji sądu odwoławczego, albowiem analiza prawna winna być dokonywana w obszarze niekwestionowanych przez żadną ze stron treści wypowiedzi oskarżonego w powiązaniu z niekwestionowanymi również faktami, do których się te treści odnoszą. Przy czym podkreślić należy, że sąd odwoławczy nie oceniał ustaleń odnoszących się do wypowiedzi oskarżonego, zarejestrowanych na sali rozpraw Sądu Rejonowego w Olsztynie w dniach 25 października 2017 roku i 30 maja 2018 roku oraz w trakcie składania zeznań w KWP w O., w dniu 25 października 2017 roku, w kontekście rzetelności i prawidłowości tak zatrzymania oskarżycielki prywatnej, poprzedzonego jej poszukiwaniami, jak też prawidłowości diagnozy postawionej przez biegłych lekarzy psychiatrów w innej sprawie, ale w kontekście zaistnienia takich zdarzeń, potwierdzonych urzędowymi dokumentami. Zważając na rolę, jaką odegrała oskarżycielka prywatna w sporze oskarżonego z byłą żoną, w tym dotyczącym kontaktów ze wspólnym dzieckiem nie sposób uznać by oskarżonemu w trakcie formułowania zarzutów przyświecał inny cel, aniżeli obrona interesu procesowego. W zakresie czynów drugiego i trzeciego zeznania oskarżycielki prywatnej nie miały żadnego znaczenia, albowiem nie kwestionowała ona istnienia dokumentów będących podstawą ustaleń dotyczących jej zatrzymania, jak też istnienia opinii sądowo – psychiatrycznej.

W uwzględnieniu powyższych uwag zaskarżony wyrok utrzymano w mocy (art. 437 § 1 kpk w zw. z art. 438 pkt 1, 2 i 3 kpk).

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 636 § 1 i 3 kpk w zw. z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U Nr 49 poz. 223 z 1983 roku z późn. zm.).
